

Brassói Lapok

Ara 5 lei

Hétő
1931 * április 27

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

95. szám
XXXVII évtől

Ara 5 lei

Jorga tiltakozik az ellen, hogy az ő kormányzása a diktatura kezdetét jelenti

Most már a román lapok is támadják a kormányt Brandsch kinevezése miatt

Munkában Jorga vezérkara

Bukarest, április 25.

A bukaresti belpolitikai zajgásból egyre élesebben hallatszik ki a Brandsch ügy. Kiderült, hogy Brandsch kisebbségi államtitkárrá való kinevezése ma már nemcsak a közvetlenül érintett kisebbségek kérdése, hanem élénk figyelmet szentelnek neki a többségi politikusok is. Az első támadást Brandsch kinevezése ellen az *Universul*ban maga Stelian Popescu indította meg, ami már azért is feltűnő, mert Stelian Popescu kapcsolatai a liberálisokkal közismertek, jelen pillanatban pedig Duca és a kormány, illetve Argetoianu közötti olyan közeledési tárgyalások indultak meg, amelyek súlyos jelentőségű belpolitikai fordulatnak vetik előre az árnyékát. Erről különben később még szó lesz.

Brandsch pángermán - írta az *Universul*

Stelian Popescu cikke „Az első hiba” cím alatt jelent meg az *Universul*ban. — Azt fejtegeti benne a volt igazságügyminiszter, hogy

Brandsch kinevezése Jorga kormányának az első súlyosabb természetű bakklövése.

Érdekes, hogy Stelian Popescu sem a kisebbségi államtitkárság megalakítása miatt támadja Jorgát, hanem kifejezetten Brandsch személye miatt, aki szerinte pángermán, tehát mint kisebbségi politikus is teljesen elhibázott irányban halad, eltekintve attól, hogy ilyen felfogású és mentálitású ember jelenlétében a minisztertanács teljesen lehetetlen helyzetbe kerül, hiszen nem tárgyalhat szabadon anélkül, hogy a legelőnyösebb udvariassági formákat meg ne sértené. Ez azonban még nem a lényeg. A lényeg az, hogy Jorga, szerintem nem pártpolitikust, hanem régi munkatársat ültetett Brandsch személyében a kisebbségi államtitkári székbe. Lehet, hogy Brandsch valóban nem tekinthető pártpolitikusként, mintán a saját pártjával is szembekerült. Pángermán szempontjai azonban olyan politikai elveket sugalmazhatnak neki, amelyek csöppet sem segítik Jorgát közelebb a kisebbségi kérdés megoldásához.

— Növeli az elkövetett hibát az a tény is, — folytatja az *Universul*, — hogy a kormány éppen most nevezte ki a magyarok és szászok előtt egyaránt ellenes Brandstschot, most, amikor az összes politikai pártok egyetértéssel abban állnak, hogy a kisebbségeknek adni kell.

A bukaresti lapokból és néhány felelős tényező nyilatkozatából egyébként egyre inkább az derül ki, hogy a kisebbségi államtitkárságnak alig lesz gyakorlati értelembe vett hatásköre. Az egyházi és iskolai ügyeket például Brandschtól függetlenül ahhoz a technikai tanácsadóhoz osztják be, aki a közoktatásügyi minisztérium keretében talál elhelyezést. Erre a pozícióra emlegetik most a magyar Bitay Árpádot, aki ezek szerint Brandschtól teljesen függetlenül dolgozhatna. Lehet, hogy ez a megoldás már a Brandsch elleni támadások eredménye.

Jorga miniszterelnök kijelentette, hogy a lemondott tartományi igazgatók helyébe nem nevez ki újakat mindaddig, amig

ezt a kérdést véglegesen el nem dönti: szükség van-e egyáltalában a tartományi igazgatókra, vagy nincs. Miután azonban a közigazgatási törvény még érvényben van, a tartományi igazgatók teendőinek ellátására mindenütt a tartományi igazgatósági vezértitkárokat küldi ki. Megbízásuk azonban szigorúan közigazgatási jellegű, amihez a politizálásnak nem lehet köze. Körtáviratban szólította fel tehát az összes tartományi vezértitkárokat, hogy nyilatkozzanak: politikai jellegű megbízásnak tekintik-e megbízásukat, vagy nem.

Amennyiben az az álláspontjuk, hogy a tartományi igazgatóságok teendőinek ellátása politikai tevékenység, úgy nyomban mondjanak le.

Grigore Filipescu, akiről csak most derült ki, hogy régi Jorga-rájongó, bizalmas utasításokkal Párisba utazott. Ő ugyan azt írta lapjában, hogy magánügyei elintézésére Bécsbe megy, ez azonban csak valódi küldetés.

Naponkint egy-egy miniszteri expozé

Jorga kiadta a parancsot kormánya tagjainak, hogy minden nap más-más miniszter ismeresse programját a nyilvánosság előtt. Ezzel egyrészt az érdeklődést akarja ébren tartani, másrészt rá akar cáfolni arra a hiedelemre, mintha az új kormány teljesen program nélkül, kapkodva fogna munkához. Erre a hiedelemre egyébként éppen a miniszterelnöknek egy szerinte félremagyarázott nyilatkozata adott alapot.

A miniszteri expozék sorát az új földmívelésügyi miniszter, Jonescu-Sisacsi nyitotta meg. Kifejtette, hogy van világháború és a világháború keretén belül külön gazdasági krízise van Romániának is.

A hazai mezőgazdasági válság alapokait abban látja a miniszter, hogy földmívelésünk rossz, aminek az a következménye, hogy termelésünk közepes és nem bírja a konkurenciát.

Csodákat az új kormány sem tehet technikai utmutatásokat azonban adhat arra vonatkozólag, hogy mit kell tennie a földet mívelő parasztnak, ha maga akar könnyíteni a sorsán.

A kormány egyelőre kísérleti állomást létesít Bukarestben. Itt fog dolgozni az a vezérkar, amely a földmívelés tevékenységét tanítja majd a föld helyes mívelésére.

Gondoskodni fog a kormány a paraszti adósságának a könnyítéséről is, ez azonban a jelen pillanatban lehetetlen. Az ország pénzét ugyanis a fölösleges fényűzéssel berendezett közigazgatási apparátus emészti fel.

nek álcázására szolgál. Jorgát ugyanis rendkívül kellemetlenül érintette, hogy kormányralépését a párisi sajtó kellemetlen kritikákkal kísérte s úgy állította be, mint a diktatura felé vezető ut első lépését.

Grigore Filipescunak az a feladata, hogy más véleményre bírja a vezető francia organumokat.

Az országnak ugyanis nagy szüksége van arra, hogy a külföld bizalma ne kerüljön meg benne az esetleges elfogult sajtóközlemények hatása alatt.

Jorga egyébként maga is felelt a francia lapok támadásaira. Lapjában, a *Neamul Romanesc*-ben írt vezércikket, amelyben

élénken tiltakozik az ellen a beállítással, mintha az ő megbízása a diktatura kezdetét jelentené.

Cantacuzino Jon, az új munka- és közegészségügyi miniszter is munkához fogott. Magához kérte a munkaügyi minisztériumból mindazokat az aktákat, amelyek a munkásbiztosító egyesületek eddigi működésével és szervezetével foglalkoznak. Hírek szerint egyesíteni kívánja a munkásbiztosítás különböző rendszereit s erre vonatkozólag törvényjavaslatot készít elő. De arról is van hír, hogy a munkásbiztosítás körül az utóbbi évek során felmerült rengeteg panaszt és vizsgálást teszi vizsgálat tárgyává. Erre vall az, hogy kihallgatta mindazokat a

tisztviselőket, akik eddig ebben az ügyosztályban dolgoztak.

Argetoianu helyettes belügyminiszter szombaton délután vette ki az új prefektusoktól az esküt.

Neki egyébként most nagyon sok dolga van. Ő vezeti az erős Jorgapárt létrehozására indított országos mozgalmat. — Mindenekelőtt a többi pártokkal tárgyal a választási kartell létrehozása érdekében s főképpen ez az, ami a nemzeti-parasztpartot nagy aggodalommal tölti el. A régi liberálist és Argetoianu között ugyanis nagyarányú közeledés észlelhető, úgy annyira, hogy Bukarestben már az elvben létrejött választási paktumról beszélnek. A nemzeti parasztpárt nem félt eddig, amíg a kormány a kispartokat igyekezett maga köré csoportosítani. A liberálisokkal való megegyezés azonban komoly veszedelemet hozhat a volt kormányra. A kolozsvári Patria már is rettentő hevesen támadja Argetoianut s úgy állítja be, mintha a liberálisok Argetoianu segítségével a király ellen akarnának blokkot teremteni azokból, akik a kezdet kezdetétől anti-karlisták voltak.

Amint a Lupta értesül, az uralkodó közbelépésével a kormány elállt attól az elhatározott szándékától, hogy a sajtóattasékat áviratilag visszahívja és kicserélje. Egyelőre csak a római és bécsi sajtóattasékat cserélik ki, mint akik nem bizonyulnak eléggé rátermettekné.

Félszáz tisztségviselő is elvégezhetné azt a munkát, amire az ország közigazgatásánál valóban szükség van.

Nehéz kérdés a gazdasági hitel megszervezésének a kérdése is. A kormány elhatározta, hogy addig is, amíg a paraszti hitelkérdésének a megoldására külön pénzügyi intézményt szervez,

a magánbankok után látja el kölcsönökkel a mezőgazdát.

Most, persze, még a bankok is félnek ettől, de nem fognak félni a közeljövőben, amikor a kormány megtanítja a parasztot, hogy tisztelje a saját aláírását.

A tulajdonjog érzetének megerősítésére a kormány be fogja fejezni az agrárreformot, viszont tartózkodni fog attól, hogy a régi törvényt módosítsa, a vég-

Öt prefektust letartóztatnak

Az új kormány tagjai részéről elhangzott eddigi összes nyilatkozatoknál elevenebb szándékkal hathat az, amit Kolozsváron adott a sajtónak a Jorga-párt ottani feje, Paul Sergiescu egyetemi tanár.

— Az új kormány legfontosabb programja, — mondotta Sergiescu, — a letartóztatás. Ezzel jött eddig minden új kormány, ezáltal azonban nem marad pusztán szó. Jorga kormánya eddig már öt prefektust letartóztatás határozta el, hogy számon kérje tőlük eddigi sa-

rehajtásokat fölvizsgálja.

Tény, hogy sok hiba történt ezen a téren, ezek felkavarása azonban több kárt, mint hasznot hozna.

Számításba vette a kormány a külföldi államokkal való kereskedelmi szerződések kibővítését is. Ez azonban nem elég. Romániának jó árut kell adni a külföldre, hogy bírja a konkurenciát. Meg kell javítani a termelés minőségét és fokozni kell a mennyiséget. A statisztikák szerint, ha a román paraszt 2 ökor helyett néggyel szántana és tíz centivel mélyebbre hasítaná a földet, évente 100 ezer vagon gabonával többet hozhatna ki, ami 3 milliárd lejnek felel meg. Ezt az új kormány nem befektetésekkel, hanem a parasztréteg állandó tanításával és képzésével kívánja elérni.

férkodásait. És ez még csak a kezdet...

— Rövidesen sor kerül a feketeszeszpanama dzsungel felkutatására is. A bizottság már meg is kezdte a munkát. Rövidesen látni lehet majd az eredményeket...

A feketeszesz ügyben Kolozsváron valóban mozgolódás érezhető. Dunca vizsgálóbíró újabb 25 egyént idézett be kihallgatásra. Nem lehetetlen, hogy valóban az új kormány működésének a következménye Dunca újabb erőteljes akciója.

KELL AZ EMBER NYUGATRA!

Riport az európai munkapiac jövőjéről, amiről most tanácskoznak Gentben. A magyar javaslat szerint a nyugati országok határa hamarosan megnyílik a külföldi munkások előtt. Kisebbségi jogokat követelnek a kivándorló magyarok gyermekeinek iskoláztatásánál

— A B. L. munkatársától —

Gent, április 25.

Nagyon fontos ránk nézve a kérdés, ami a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal genti épületének boncolásztalán fekszik: a nemzetközi munkapiac rendezése.

Igaz, már 24 nemzetközi egyezmény biztosítja a munkásoknak egyik országból a másikba való vándorlását, de hiszen éppen az a legfőbb jellegzetessége a nemzetközi konvencióknak, hogy nem hajtják őket végre.

Kivándorló és bevándorló országok

Most azonban, hogy három hét múlva összeül a Páneurópa Bizottság és legalább is

európai keretek között tenni szeretnék valamit a munkanélküliség orvoslására.

A legfőbb baj a belföldi munkásság mesterséges védelme, ami csak rövid esztendőkre hárította el a munkásság fejétől az elbocsátás rémét, ám hamarosan ugyanolyan bajokat csinált a munkapiac, mint ikertestvére, a védvamos politika a gazdasági termelés körében.

Ezért egy nagybefolyású szervezet, a Szociális Haladás Nemzetközi Egyesülete erősen felkarolja a kivándorlók érdekeit és azon fáradozik, hogy a nyugati országok mielőbb megnyissák határaikat a külföldi munkaerő előtt. Ennek a mozgalomnak segítségére jött

a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal egyik magyar főtisztviselője, aki tudományosan igazolja, hogy a közel jövő olyan változásokat és eltolódásokat hoz a népszaporodás terén,

ami egyenesen szükségessé teszi a kivándorlás kérdésének szakszerű megoldását.

Dr. Ferenczi Imre egyetemi tanár a B. I. T. kivándorlási osztályának főnöke könyveket írt a kivándorlásról és ő sugalmazott számos ugynevezett vándorlási egyezményt. Tervének, amelyet a Magyar Szociálpolitikai Egylet magáévá tett és eljuttatott a Szociális Haladás Egyesülete párisi központjának, az a lényege, hogy Kelet és Közép-Európa országainak előbb a belföldön, azután pedig egymás között kell kiegyenlítenie a munkapiacukat.

Mindaddig, amíg az ugynevezett kivándorlási államokban, amelyeknek belpolitikailag összefüggő területeit Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Magyarország, Románia, Bulgária és Görögország alkotják, oly sok kívánnivalót hagy hátra az állami munkaközvetítés, hogy még tulajdonképpeni munkaerőfőlétségeiket sem tudják megállapítani, gondolni sem lehet arra, hogy a bevándorló országokkal egyenrangú kiegyeztető felként lépjenek érintkezésbe. Pedig a nyugati országok szép kontingenssel szerepelnek a bevándorlók elhelyezésénél, Franciaország 200.000 Svájc 62.000, Belgium 45.000, Nagy-Britannia 11.000

és Ausztria 20.000 idegen munkaerőnek tud kenyert adni.

Hát mi a teendő?...

Emberek kellenek Nyugatra!

Egy zölden mosolygó parkra néz az emeleti terem, ahol a Bureau International du Travail (Nemzetközi Munkaügyi Hivatal) kivándorlási osztályának irányítója székel. Ferenczi Imre egyszerre két telefonkagylóba beszél, egyiken franciául, másikon angolul ad instrukciókat a titkárnőnek.

Majd felém fordulva így szól:

— Nagyon érezni a kontingens kiegyensúlyozatlan munkaerőviszonyait, és főleg azokon a területeken vallja ennek kárát a munkásság, ahol amugyis sok baj keletkezett a háború nyomán.

— Mihelyt enyhülni fognak azonban a gazdasági bajok, a magyar nép anyival is jobb helyzetbe kerül más országok lakosságával szemben, mert bennünket nem fenyeget annyira a lakosság csökkenése,

mint a nyugati országokat. Ezek már nagyon közel vannak a népesülőknek állapotához és amint fogyatkoznak lesz a lakosságuk, nyilvánvalóan

nem fogják öltöztetni kezekkel nézni a

gazdasági tevékenységük sorvadását, hanem megnyitják határaikat a tömeges bevándorlások előtt. Kétségtelen, hogy néhány esztendő múlva újból emberek kellenek Nyugatra.

S miután a magyarok területeken a népesedés nem fog oly arányban csökkenni, mint másutt, a magyar munkás számára, akinek külföldön presztízse van, gazdasági előnyök is kicsikarhatunk.

Ferenczi nem győzi hangoztatni, milyen fontos, hogy akik otthon dolgozhatnak, azokat otthon helyezték el. Az inszégben levő magyar munkás már rég gyökeret eresztett volna a német talajon, ha Magyarországon bizonyos földbirtokos körök meg nem hiúsítják a nemzeti munkapiac megszervezését és egységes vezetés alá helyezését. (Attól féltek, hogy a gyár magához veszi a földművest és aratáskor nem lesz elegendő munkaerőjük.)

Franciaország már nem tulságosan barátságos a Közép és Kelet-Európából jövő bevándorlók iránt, még azt sem enged meg a letelepült magyarok gyermekeinek, hogy kiegészítő tanfolyamokon tanulhassanak magyarul.

A magyar terv nagyon praktikus

két táborra osztja Európát: kivándorló és

Elfogták Budapest legujabb bűnügyi szenzációjának hőst

A mozi-lovag megölte a cukorkáslányt, mert pénzt költött rá és mégsem lett az övé

A gyilkosság után a holttest mellett aludt reggelig az Imperial-szálloda veres szobájában

Budapest, április 25.

A Rákóczy-uti Imperial-szállodában Szendrei Margit cukorkáslányon elkövetett gyilkosság tettetését a rendőrség tegnap foglalta. A gyilkost nem Dankó Bélának hívják, amint azt a nyomozás első pillanatában megállapították, hanem Tonkó Bélának, akinek apja Tonkó Gáspár, a Márton-utca 1 szám alatt lakik.

Tonkó Bélát egy Knézics-utcai kávéme-

resben tartóztatták le, ahol nyugodtan biliárdozott.

Az Imperial-szálloda vérrel áztatott szobájának titka a fiatal, alig huszéves gyilkos vallomásából most már teljesen tisztázódott. A minden ízében romlott fiatalember olyan körülmények között hajtott végre tettét, amelyek gyilkossági motívumként eddig nem igen szerepeltek a bűnügyi krónikákban.

„Nem volt olyan film, amit ne nézett volna meg” — mondja Tonkó Béla apja

A kihallgatás megkezdése előtt a rendőrség először Tonkó Béla előéletét tisztázta. Detektívek mentek ki apjának, Tonkó Gáspárnak lakására, ahol kihallgatták úgy az apát, mint a gyilkos fiatalember anyját, Szűcs Mária, akik egyszerű iparosmesterek és

nagy megdöbbenéssel hallják, hogy az ő fiuk az Imperial-szállodai gyilkosság tettese.

A szülők elmondják, hogy Béla többiben lopott tőlük, de mindannyiszor megbocsátottak neki, mert nagyon szerették. A fiú állandóan a mozikat bujta, arra költötte minden pénzét.

Nem volt olyan film, amit ne nézett volna meg.

Exaltált idegállapotára jellemző, hogy

Találka a Bodográfi-mozi cukorkáslányával

A Béla-utcai főkapitányságon a késő esti órákban az ügyeletes rendőrszót hallgatja ki Tonkó Bélát, aki megbánás nélkül adja elő a gyilkosság előzményét.

— Apámtól elloptam kétszázhusz pengőt, emeltem hazulról és a Haller-utca 25 szám alatt kivettem egy butorozott szobát. Két napig laktam ebben a lakásban, illetve egészen mostanáig. Közben gondoltam arra, hogy hazamegyek, de féltem, hogy az apám feljelent a pénz miatt. Mert a pénz nagy részben elkölöttem. Vásároltam egy rend ruhát, pullovert és vettem tizenkét pengőért egy pecsétgyűrűt. A két nap alatt sokat jártam mozi.

ötórától esti tizenegyig minden nap három mozi néztem meg, aztán pedig korcsmába vagy kávéházba mentem. Az első nap is, miután apámtól eljöttem, emeltem a Rákóczy-utca Bodográfi-mozgójába, ahol egy pengő hatvanért a legdrágább jegyet vettem.

A szünetben hozzámjött a cukorkáslány

és egy pengő huszért cukrot vásároltam. Kétpengővel fizettem, a visszajáró 80 fillért borralalónak adtam. A lánnyal az előadás alatt elbeszélgettem és később még két pengőt adtam neki. Tettszett nekem a lány, megállapodtunk abban, hogy csütörtökön randevunk lesz.

Tonkó Béla itt szünetet tart, vizet kér, mert nagyon kiszikkadt a szája. Adnak neki, aztán folytatja a vallomását:

— Csütörtökön újra emeltem a Bodográfi-mozi. Ekkor új filmet adtak.

A szünetben átvittem a lányt megpacsorázni egy közeli vendéglőbe, ahol három pengő költséget fizettem ki érte. Mozi után megindultunk a városba és utközben betértünk az Imperial-szálloda. Kivettük a szobát és felmentünk.

A gyilkosság az Imperial-szállóban

Megakad vallomásában, mire a rendőrszót figyelmezteti, hogy minden részlet fontos és, ha mindent pontosan elmond,

bevándorló országokra.

Ez a két tömb európai munkaközvetítő get alkotna, amely a Népszövetség irányítása mellett racionálisan és egészségesen elosztaná a munkaerőt. A magyar csoport javaslatát sulyt helyez arra, hogy kerüljék el az erőszakos asszimilációt. A bevándorló gyermekek iskoláztatásánál a kisebbségi jogokat kell érvényesíteni. (Mert ha a gyermekek visszakényszerülnek a szülő földjükre, egzisztenciális létérdekük, hogy beszéljenek anyanyelvükön.)

Ha csakugyan létrejön az európai munkapiac kartellje, ez a színes veszedelemtől is megvédhetné az európai népet, sőt a jövőben annak is elejét vehetné, hogy

a legerősebb szaporodást mutató országnép gőzhengere hamarosan letiporjon bennünket.

De nem volna utolsó előny az sem, hogy mire az óceán tulsó partjára is eljut a népfogyatkozás hulláma, az Újvilágban is megfelelően befolyásolhatná az európai munkablokk a kivándoroltjaink sorsát.

Riportom fináléjaként kopogás hallat szót szobámban és a következő pillanatban belép egy jól megtermett alföldi magyar paraszt. Illendőkép bemutatkozik és előadja, hogy Lyonból jött, ahol egy se-lyemgyárban dolgozott, de leépítették. Ötvenedmagával vesztette el az állását. Nem tudja merre menjen, hová lásson? (Szegénynek az is gondot rakott a lelke, hogy felesége ott maradt Franciaországban.) Nem volt nehéz kitalálnom, hogy a derék embernek fontosabb lesz egy darab kenyér a világ minden vándoregyezményénél.

Seidner Imre.

talán enyhíthet a helyzetén. Tonkó Béla erre felveti a fejét és dacosan mondja tovább:

— Igen, hát az úgy volt, hogy fent a szobában a lány tőlem tíz pengőt követelt, mert azt mondta, hogy ártatlan és ezt meg kell, hogy fizessem.

Kivettem a tárcámat és letettem az éjjelisékre tíz pengőt. De a lány megdölgölte magát és

ezután se engedte, hogy hozzányuljak. Borzasztó dühbe gurultam, hogy annyit pénzt költöttem rá és most így becsap. Először megpofoztam, aztán még meg is fojtottam. De még mindig nagyon mérges voltam, hogy így „kibabrált velem”, elővettem a bicskám, átvágtam a nyakát és jól összeszurkáltam. Amikor láttam, hogy nem mozog, levetkeztettem, mellfeküdtem az ágyba és reggelig aludtam.

Reggel aztán elmentem a szállodából.

A továbbiakban Tonkó Béla azt mondja el, hogy a gyilkosságot követő nappal mivel töltötte:

— Csatangoltam a városban, olvastam a lapokat. Amikor láttam, hogy a tettemet felfedezték, levelet írtam a IX-ik kerületi rendőrkapitányságnak és bejelentettem, hogy pénteken este kilenckor a Knézich-utcai iskolánál leszek és ott le- tartóztathatnak. En oda is mentem, de utközben találkoztam a barátaimmal, a kikkel bementem egy közeli kávéházba és biliárdozni kezdtem. Akkor jött azután az a rendő, aki behozott.

Kihallgatásának befejezése után a rendőrszót megkérdezi tőle, nem bánja-e amit tett? Tonkó a vállát vonja:

— Miért csapott be? Kifizettem neki a vacsorát, borralalót adtam neki a mozi- ban, kifizettem a szállodát, a lánnyal nekem enkiöl tíz pengőt, mégsem lett az enyém, megölte.

— Maga írta a cédulát, amit a holttesten találtak?

— En. Mert szélhámoskodott. Megérde- melte, hogy így járjon. Legalább mások majd tanulnak belőle, hogy nem lehet „felhuzni” az embert büntetlenül.

A rendőrvizsgálat, amelyet még tegnap a reggeli órákban eszközöltek megállapította a lány ártatlanságát.

Szombaton délelőtt újból kihallgatták Tonkó Bélát. A kihallgatást ezúttal Dör- ning Henrik főkapitányhelyettes végezte, aki előtt a gyilkos szintén beismerő vallomást tett.

A főkapitányhelyettesnek arra a kérdésére, hogy miért követte el tettét, Tonkó nyugodtan, mosolygva, szó szerint a következőket válaszolja:

— Az egészen egy kicsiség az oka. A rendőrségnek általában az a benyo- mása, hogy Tonkó, aki vasmunkás, éret- len fiatalember és nincsen tudatában büne jelentőségének.

A BERETVAPENGE
VILÁGHÍRŰ
MEM
DE LUXE
KAPITÁN
VEZERKEPVISELET: M. MARGULIUS, BUCURESTI, SMARDAN 4

SZEKELY & RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR R. I.
MAROSVÁSÁRHELY
NAGYSZEBEN, BRASSÓ-I FIOKJAI
LESZÁLLÍTOTT GYÁRI ÁRON
AJÁNLIK
A MODERN BUTORGYÁRTÁS
REMEKEIT
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK MELLETT IS.

Megnyílt: Szt. 269 Uj szálloda
NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzeshti 3.
Egyágyas szobák 100-120 lejig kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illekeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzőkeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

Ismét működik a Stromboli-vulkán

Messina, április 25

A messinai hatóságokhoz érkezett jelentések arról számolnak be, hogy a Stromboli vulkán tegnap ismét működni kezdett. A tüzihányó kráterjéből sűrű füstfellegek szállnak a magasba, a hegy oldalán pedig megkezdődött a lávaömlés. Időnként hamueső borítja el az eget. A tüzihányó működését erős földalatti moraj kíséri. A veszélyeztetett környék lakossága elmenekült a lávaömlés elől.

Bulgáriában sem sikerül a koncentráció

Szófia, április 25.

A demokrata párt elnöke, Malinoff, aki koncentrációs kormány alakítására megbízást kapott Boris királytól, visszaadta azt, mert nem tudott megegyezni a Ljapceff vezetésével álló úgynevezett „demokratikus egységpárttal”. Ezek után azt hiszik, hogy újra Ljapceff alakítja a kormányt.

A belga-holland vámunió eszméje sem tetszik Franciaországnak

Brüsszel, április 25.

A belga sajtó egy része újabban nagy propagandát csinál a holland vámunió eszméjének, amelynek különösen a flamand nacionalisták és a katolikusok buzgó hívei. Általános felfogás szerint ugyanis a két ország vámszövetsége garmatügyi téren is valósággal nagyhatalmi tényezővé tenné a kettős vámtérületet.

A terv ellen a francia sajtó csaknem ugyanolyan hévvel tiltakozik, mint a német-osztrák vámszövetségi egyezmény ellen, holott Belgium és Hollandia gazdasági összefogását igazán nem lehet békészerződés-ellenesnek bélyegezni. Innen is látszik, hogy Franciaország csak olyan vámszövetkezést lát jó szemmel, amely az ő önző gyámkodása alatt jöne létre.

Nagyváradon letartóztattak egy hamis- pénzt terjesztő ügyvéd- jelöltet és egy orvosnőt

Nagyváradról jelentik: Tegnap az itteni Harmati-féle fűszerkereskedésben egy férfi jelent meg, szardiniát vásárolt és huszonötletes számlájának kifizetésére ezerlejtet húzott elő. A kereskedő gyanusnak találta a bankjegyet és ezért, mialatt felváltásával foglalatkozt, óvatosan értesítette az üzletől nem messze posztoló rendőrszemet. A rendőrbelépésekor egy hölgy, aki eddig az üzlet előtt állott, sietve menekült az állomás irányába. Az igazoltatásnál megállapították, hogy a férfit dr. Bagrai Józsefnek hívják, szatmári ügyvédjelölt, míg társnője dr. Gönci Rózi orvosnő, akit az időközben avizált állomási rendőrség abban a pillanatban fogott le, amikor az éppen az induló szatmári vonatra fel akart szállni. A férfi zsebében egy csomó százlejtés bankjegyet találtak, amj indoklatlanra tette az ezres bankóval való fizetést. Az ezres természetesen hamis volt és az ügyvédjelölt tul akart adni rajta. A rendőrség megindította a nyomozást.

Ingyen megkapja az Arzén

eddig megjelent összes folytatásait, tehát elejétől fogva olvashatja MIKES IMRE nagyszerű regényét. ha

május 1-től

előfizet lapunkra. Új megrendelőknél a lapot azonnal indítjuk s az előfizetési díjat csak május 1-től számítjuk. (Előfizetési árak 1 óra 100 lej, egy ne vedévre 300, egy félévre 600 lej).

B. L. kiadóhivatala

Brandsch-mester álszenteskedik

Brandsch Rudolf, az új kisebbségi államtitkár, ma nyilatkozott a sajtónak terveiről, illetőleg hivatala szerepéről.

— Mint ennek az államtitkárságnak a vezetője, — mondotta — személyesen jelenést fogok tenni a miniszterelnöknek a leg tárgyilagosabb módon minden kisebbségi kérdéssről és problémáról. Így ezek a problémák igazságos és gyors megoldást fogak találni.

Hangoztatta ezután Brandsch államtitkár, hogy most dolgozik tevékenysége programján, majd magasztalta Jorga miniszterelnököt ennek az intézménynek a megteremtéséért.

— Valamennyi kisebbség érdekei egyaránt drágák nekem s egyforma odaadással fogom azokat szolgálni. Célunk: az államéletnek a románok és a kisebbségek közötti összhangbához, ami nagyban hozzá fog járulni az állam konszolidációjához és az együttélő népek közöledéséhez, — folytatta Brandsch dr.

— Ígykezni fogok megértést teremteni a többségi és kisebbségi népek között, egyrészt utóbbiak sérelmeinek gyors orvoslásával, másrészt esetleges tervezetek kidolgozásával, kezdeményezéssel, és gyakorlati javaslatokkal. Evégből érintkezésbe fogok lépni a kisebbségek vezetőivel, mert szükségem van támogatásukra. Remélem, hogy a kisebbségek hamarosan javulást fognak tapasztalni helyzetükben.

rosan javulást fognak tapasztalni helyzetükben.

A FRANCIA SAJTÓ KEDVEZŐTLEN MAGATARTÁSA MIATT HAZARENDELTEK CESIANU PÁRISI KÖVETET

Jól értesült körök szerint Jorga miniszterelnök panaszt emelt az uralkodónál Cesianu párisi követ tétlensége miatt, mert ennek tulajdonítja a francia sajtó ellenszenves magatartását az új kormányval szemben.

A miniszterelnök közbelépésével hozták összefüggésbe azt a tényt, hogy Ilfov megye újonnan kinevezett prefektusa, Grigore Filipescu, a „karóbahuzó” Tepes-liga vezére, a király megbízásából Párisba utazik, ugyanakkor pedig Dinu Cesianu ottani követ hazajön. Ma diplomáciai futár ment a francia fővárosba egyrészt fontos utasításokkal a követ számára, másrészt hazahívó parancssal. Mihelyt Filipescu kiérkezik Párisba, Cesianu elindul Bukarestbe s két hétig itt marad, hogy közvetlenül a miniszterelnöktől és az uralkodótól tájékoztatást kapjon a francia körök kedvezőtlen hangulatának az eloszlására, ami egyébként nyilván Grigore Filipescunak is feladata.

Magyarország is elismerte a spanyol köztársaság ideiglenes kormányát

Az angol királyi pár és XIII. Alfonz találkozója

Budapest, április 25.

A Bethlen elnöklete alatt tartott tegnapi minisztertanács Károlyi Gyula gróf külügyminiszter előterjesztésére

hozzájárult a spanyol köztársaság ideiglenes kormányának hivatalos elismeréséhez.

A határozat alapján a külügyminiszter máris utasította a madridi magyar követet, hogy erről értesítse az ideiglenes Zamora-kormányt.

A nagyváradi magyar színház végnapjai

Amikor a karmester saját zsebéből fizeti a zenekart, hogy megtartsák az előadást

A színpártoló csak erkölcsi támogatást tud adni

Nagyvárad, április 25.

Az erdélyi olvasóközönség előtt már-már unalmassá kezd válni a sok színházi botrány. Tavaly Aradon Szendrey társulata bomlott fel olyképp, hogy a magyar társadalom arcába fröccsent az az utálatos gennycsomó, mely minden évben felfakad az erdélyi magyar színpártolás eddig még ki nem operált kelvényéből.

Tragikus helyzet ez, akkor is, ha valóban kulturánk szerves részének tekintjük a magyar színházak prosperálását. de tragikus akkor is, ha cinikusan ráfogjuk a színházra, hogy üzlet és csak szórakozóhely. De tragikus marad emberi szempontból is, mert egy színház, — így a nagyváradi is, — nagyvonalú embernek adott kenyeret, akikkel nem tudni, most mi lesz, hogyan helyezkedhetnek el, hiszen legtöbbször évtizedes foglalkozást kell feladni, egy olyan hivatást, amit a legnehezebb felcserélni.

Nagyváradon megszűnés előtt áll a színház s a színpártoló beavatkozása legfeljebb ha annyit jelentett, hogy tekintélye még 2-3 hétre együtt tudta artani a szétzúlló társulatot.

De anyagi támogatást a színpártoló nem tudott adni, a társadalmi gyűjtés teljesen jelentéktelen összeget eredményezett, a bérletgyűjtésekhez szükséges energia ellanyhult, pénz és tüke híján új és jó darabokat sem tudtak előteremteni. Legvégül a kinevezett hármass direktórium, amelyben két újságíró és egy szocialista városi tanácsos foglal helyet, miután már egyebet nem tudott tenni, jelentékenyen redukálta a helyáratat és egyúttal a fizetéseket.

De ez is csak injekció, néhány napra való segítség, mert megkezdődött a bomlás, s már nincs se bonpóánja, se karmestere a híres Sztiglicti színháznak s a közreműködő katonai zenekar is megtagadta további szereplését.

A legutolsó operett előadást csak úgy tudták megtartani, hogy

Török Emil karmester, akinek több havi fi-

zetése maradt bent, kivette már a pulpitu-son ülve azt az 1500 lej ákontót, amit kapott és odaadta a zenészeknek, hogy a botrányt megelőzzék.

A helyzet sivársága és kilátástalansága végett Balázs István bonviván szintén elhagyta a színházat és Janovicshoz szerződött, helyette a fényes multu nagyváradi színpadon csetlő-botló kóristák alakítják a bonviván szerepet, a fegyelem teljesen meglazult, az jár próbára, aki akar, de nincs is próba.

Török karmester már szintén kijelentette, hogy nem működik tovább, a primadonna a jövő héten készül elutazni.

Erdélyi színiigazgató elvezítette minden befolyását társulatára, intézkedési joga nincs. S ami mindenekelőtt szomorú, egy kiküldött polgári bizottság jelentéséből kiderült, hogy

Nagyvárad nem is bír el többé önálló színtársulatot,

legfeljebb, ha hat hónapig lehet hangos a magyar Muzsától Thália nagyváradi hajléka, mert a leszegényedett közönség nem tud egy teljes szezon eltartani.

A közönség is állás nélkül van.

— Öngyilkos lett egy gazdag bukaresi nő, mert bankbukás következtében elvesztette vagyonát. Bukarestből jelentik: Megrendítő dráma történt ma délután a fővárosban. A Str. Oituz 4 sz. alatt lakó Lazar nagykereskedő nővére, Braunstein Leó krajovai kereskedő volt felesége, patkánymérget vett be és iszonyatos kínok között meghalt. A bukaresi kereskedő-körökben jól ismert uriaszszony, amikor Krajovába férjhezment, három millió lejnyi vagyonát az ottani Eskenázy-bankba tette be, mely — mint ismeretes — nemrégiben csődbe jutott. Így majdnem egész vagyonát elvesztette, amiért közte és férje között olyan feszült lett a viszony, hogy a tönkrement nő visszament Bukarestbe családjához s ott eldobta magától az életet.

Németország és a leszerelés

Irta: Von SEECT tábornok, a német birodalmi hadsereg volt főparancsnoka

(Utánnnyomás tilos.)

A leszerelési törekvések, amelyek jelenleg az egész világot és különösképpen Németországot foglalkoztatják, formailag elsősorban a népszövetségi statútum 8. szakaszán alapszanak, amely így szól:

„A Népszövetség tagállamai elismerik, hogy a béke fenntartása szükségesé teszi a nemzeti fegyverkezéseknek a nemzeti biztonsággal összeegyeztethető legalacsonyabb mértékre való redukálását. A tanács minden országot földrajzi helyzetének és különleges viszonyainak a szem előtt tartása mellett terveket készít elő erre a leszerelésre”

Németországot illetőleg még hozzájön ehhez a versaillesi szerződés 5. szakaszának a következő mondata:

„Lehetővé teendő a fegyverkezések általános korlátozásának a megkezdését, Németország kötelezi magát stb.”

Ebből kitűnik, hogy egyrészt a fegyverkezések általános korlátozása a cél, másrészt pedig Németországot nem terhel egyoldalú leszerelési kötelezettség.

A legnagyobb nehézséget, amely az általános leszerelés útjában áll, a biztonság fogalmának különböző felfogása képezi. Ebben a tekintetben az a két elv áll szemben egymással, hogy a leszerelés csak a biztonság kielégítő helyreállítását után lehetséges, míg a másik oldalon azt állítják, hogy az általános biztonság csak a fegyverkezések csökkentése révén érhető el.

Németország szempontjából a leszerelés kérdése különös jelentőséggel bír. Amerikának a fegyverkezések általános csökkentésére irányuló, állandóan kifejezetten hangzatosított kívánságát Németország teljes egészében osztja. Ennek az okai nemcsak gazdasági természetűek, hanem abban is azonosak az amerikai óhajokkal, hogy a fegyverkezések csökkentését mi is egyértelműnek tartjuk a világbéke biztosításával.

Franciaországnak az az álláspontja, hogy eddigi fegyverkezésével elérte azt a határt, amelyet a saját biztonságának a szempontjai neki előírnak. Ha ez az álláspont érvényesül, akkor a küszöbön levő leszerelési konferencia nem lesz egyéb, mint a győző hatalmak fegyverkezéseinek a kölcsönös kiegyenlítése fölötti tárgyalás, nem pedig a hatalmak fegyverkezéseinek a Németországra rákényszerített leszerelés mértékéhez való leszállítása.

Ez a követelés viszont, az általános katonai-kötelezettség, a katonai repülő, a tankok, nehéz tüzérség megszüntetése, az erődök lebontása stb. természetesen szintén elméleti jellegű, ennél fogva kilátástalan. Ha ezt a leszerelést a versaillesi szerződés megkötésénél tényleg kivitethetnek gondolták, ami fölöttébb kétséges, úgy most be kell vallani végrehajthatatlanságát s le kell vonni ennek a tévedésnek a következményeit. Németországnak mindenesetre ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a fennálló egyenlőtlenség elvben megszűnjék és hogy ugyanúgy érvényesítse a biztonság egyenlőségére való jogát, mint ahogyan ezt Franciaország teszi.

A legnagyobb nehézségek megoldásának a kulcsa Amerika kezében van, mindenekelőtt azért, mert ez az ország, amely helyzeténél a katonai erejénél fogva megátámadhatatlan, kívül áll az európai versengésen s ezáltal maga a született döntőbíró. Hozzájárul ehhez, hogy az általános világbékének és a háborúk megszüntetésének az eszméje lenyegében amerikai, amint ezt a Kellogg-paktum kifejezésre juttatta. Amerika azonban a befolyásolásnak még más lehetőségével is rendelkezik, hogy békeszeretetét érvényesíts.

„Románia, a szerelem földje”

Páris, április hó 25.

Ezt a csábító címet viseli az a propaganda célzatu. érzelmes szerelmi történettel átszőtt film, melyet a „Gaumont-Franco” filmgyár készített, amelyet most vetítenek Párisban.

A film szerint Románia voltaképpen egy nagyon boldog, gazdag ország, ahol csak mosolygó és szerencsés emberek laknak.

Ezt tudtuk meg a filmből, azonkívül, hogy Románia a szerelem országa.

Nyomoruság? Elgyötörtség? Adó? De-hogy! Itt a nép derűs és elégedett. Falusi putrik és vityillók? Nem! Tornácok kuriák.

Rongyos és elnyűtt ruhák? Ugyan. Festői népművelés!

Délceg mének, kövér nyájak! Agrárkrízis? Ugyan, ugyan! Rengő buzatáblák, tornyos szénakazlak.

Leállított malmok? no de ilyet! Zugó kerék forog, örlik a sok importra váró lisztet.

Vergiliusi idill Románia Földjén. Tilinkoszó és cigányzene.

Fakitermelés nagyban. Vágnak és szálítanak.

Szociális nyomor? — Moreniben a petroleum az aranyforrás szimbóluma. Forrás, melyből a munkás is meríthet.

Gazdasági krízis? Színájában elegáns publikum szórakozik, jazz szól.

Munkanélküliség? Ismeretlen fogalom. Bukarestben mindenki dolgozik. jólétben él a város. Építkezés, fejlődés...

Zsidóüldözés? Alávaló rágalom! Csak szelid lelkű, hosszuszakállas lelkialtyák sétálnak boltíves kolostorokban és békét prédikálnak.

Igy változnak festői tájak, mondain szórakozó helyek, falusi életképek és feudális urasági körök. Mintha egész Románia csupa dal és zene volna. Énektől, jazz zenétől és muzikától hangos ez a boldog Románia.

Ennek a derűs országnak keretében játszódnak le a szerelmi történetek, mely az ismert témának, ugyancsak egy ismert változata: az uraság fia és a nép leánya közti vonzalomról szól. Mint ilyenkor szokás, az apa megátalja a házasságot. (Egészen új ötlet.) Figyelmezteti fiát, hogy milyen boldogtalanság vár rá egy nánál alantasabb származású hajadon oldalán. (Demokrácia.) Ez a jelenet alkalmassá teszi arra, hogy fiát „ősei”-re és azok hősiességére emlékeztesse. Felvonulnak Románia legjelentősebb fegyvernemei. Vitéz Mihály idejéről kezdve. (A korabeli kurtós, paripán száguldo harcosok, akár Árpád-háziaknak is beillettek volna.)

A földesur fián kívül szerelmes a lányba egy fiatal paraszt fiú, aki viszonozatlan érzelmei miatt bánatában elhagyja a falut... és Moreniben talál munkát. (Ez a legnagyobb hazugság) Persze a lány, miután az ifjú engedve az apai szígnak, szakít vele és szerelmének következményei is lesznek, öngyilkosságot kísérel meg. (Ilyen invenció, na hát!) Elbujdosik és nyoma veszi. Nehány évi interallum után újra találkozunk az egész társasággal. A parasztfiúból időközben nemcsak előmunkás lett Moreniben, de kiváló technikai felfedezéseket tett és ma már egy nagy üzemmek a tulajdonosa. Mint gazdag ember akad rá régi szerelmére, aki tüdőbetegesen fekszik egy kórházban (a higiénia legutolsó követelményeinek

megfelelő kórházi képet kapjuk, persze kétség se fér hozzá, hogy helyszíni bukaresti felvétel). Nagy jelenet, kibékülés, készülődés egy új élet felé.

A hajdani parasztfiút Amerikába hívják találmánya bemutatására. Még egy jelenet a konstancai fürdő életéből, ahol összetalálkoznak mindnyájan. A földesur fia, aki híres zenészerzőnek indult és aki-ből valóságban léha ingyenélő lett. A parasztfiú munkája révén a gazdag emberre lett. Ő a „Ma” ura és a lányt természetesen feleségül veszi. Sőt a kis gyermeket is magához veszi. (Ilyen derék ember).

Ilyen boldogak, gazdagok és virulók vagyunk. Teljesen érthetetlen lehet ide-kint, hogy miért kuncogtunk azért a kis kölcsönért.

Persze, hogy nem akartak adni. Ten-gerbe vizet.

MÁNDY ILONA.

Inkább fusson száz bűnös, mint egy ártatlan szenvedjen —

ezzel az indokolással mentette fel a nagyváradi ügyészség a négyszeres emberöléssel vádolt dr. Pop Nicolai orvost

Nagyvárad, április 25
Nagyon érdekes bűnpörben hozott ítéletet a nagyváradi törvényszék, amikor felmentette a vád és következményei alól dr. Pop Nicolai volt kolozsvári, majd tasnádi nőgyógyászt. Dr. Pop Nicolai mint köztudomású, azzal volt vádolva, hogy tiltott műtét következtében négy asszony halt meg orvosi beavatkozásától.

Dr. Pop Nicolai tagadta a terhére rótt bűncselekményt s vallomása szerint — bár az elhaltak családtagjai ellentmondottak neki — bábaasszonyok idézték elő a halálos abortuszokat. A törvényszék felmentő ítélete nagy feltűnést keltett s a felmentés indokolása most került a nyilvánosság elé. Az indoklás szerint a tárgyalás folyamán kétségek merültek

fel a vádlott bűnösségére vonatkozólag és ezért a 326-ik szakasz alapján fel kellett menteni. Voltak jelek a bűnösség mellett amik a magzatelhajtást illetik, de nem az emberölésre vonatkozólag.

„Inkább fusson száz bűnös, mint egy ártatlan szenvedjen”

így szólt az indoklás és dr. Pop Nicolai bűnösségét teljes egészében nem lehetett beigazolni.

A négyszeres emberöléssel vádolt orvos megnyugodott a felmentő ítéletben, azonban még három ízben fordult elő, hogy nála járt asszonyok meghaltak — közöttük van Eördögh Imréné, tasnádi tanító esete, — ezekben az ügyekben első fokán a zilahi törvényszék fog dönteni.

„Csak a zsidókra pályáztunk...”

Rendörkézre kerültek az élesdi gyilkosságok tettesei

Kovács András közművessegéd vezetésével egy öttagú banda végzett az öreg Hercz-házaspárral és Terebesi Sándorral

Nagyvárad, április 25.
Hosszas, eredménytelen nyomozás után egy véletlen feljelentés rendörkézre szolgáltatta az élesdi Hercz és Terebesi-féle gyilkosságok tetteseit.

Az élesdi csendőrségen jelentkezett tegnap egy Dési nevű fiatal közműves, aki elmondotta, hogy

az élesdi gyilkosságokat egy öt tagból álló banda követte el, amelynek feje Kovács András közművessegéd volt.

A csendőrség a megadott nyomok alapján rövidesen kézrekerítette Kovács Andrást, Ferenczy Gyulát, Fekete Sándort és még két társukat, akik bevallották, hogy ők a Hercz-házaspárt, mint Terebesi Sándort ők gyilkolták meg. — Dési, aki most feljelentette őket, hallgatlagosan szintén tagja volt a bandának. Ő azonban nem vett részt a gyilkosság végrehajtásában, mert gyenge testalkatu. Hallgatását azonban részesedéssel kellett, hogy megfizessék a társai, és, miután a részét többszöri kérésre sem kapta meg, határozta el magát arra, hogy bosszúból rendörkézre juttatja a bandát.

A gyilkosok közül hármat Élesden, kettőt pedig Nagyváradon fogtak el, ahol az utóbbiak egy Szaniszló-utcai építkezésnél dolgoztak.

Beismerő vallomásukat mindenben alátámasztja az a körülmény, hogy egy általuk megadott helyen élésve,

megtalálták a bűnjeleket,

Terebesi óráját, ruha- és fehérneműket. A két gyilkosság folyamán elrabolt értékek összesen nem haladják meg az ezerötszáz lejt.

Ezért három embernek kellett meghalnia.

Élesden a gyilkosok elfogatása nagy izgalmat keltett. Az egyik gazdag élesdi magyar ügyvéd megkérdezte a banda tagjait, hogy miért nem ők gyilkolták meg, miért kellett a szegény Hercz házaspárt és az ugyancsak vagyontalan Terebesit megölni?

— Csak a zsidókra pályáztunk — volt a felelet.

Az elvetemedett gyilkosokat megvasalva szállították a nagyváradi ügyészség fogházába.

A tavaszi sportszezon nagy eseményei a Nemzetközi Vásár idején zajlanak

Budapest április 25
Május 9-én, a Budapesti Nemzetközi Vásár kezdetével egyidőben szenzációs sporthét kezdődik a magyar fővárosban. Mindjárt másnap, május 10-én délután zajlik le a tavaszi footballderby legizgalmasabb mérkőzése, a két nagy rivális találkozása a Ferencváros és a Hungária között a magyar bajnokságért. Május 10-én futtatják le a tavaszi lövészek legpompásabb versenyét a Milléniumi díjat (Királyi díjat) mely külföldről is rengeteg sportkedvelő vonz a magyar fővárosba. Nemzetközi boxmérkőzés is lesz a Nemzetközi Vásár tartama alatt, a bajorok látogatnak el Budapestre és mérkőz össze erejüket a magyar box sport reprezentánsaival. Az autósok és motorosok is megkapják az őket érdeklő sporteseményt: a Tourist Trophy szintén május 10-én zajlik le. Ennek a

gazdag sportprogramnak a keretéből is messze kiemelkedő sportszenzáció a május 10—17-ig tartó nemzetközi lawn tennis mérkőzés, melyre a teniszsport egkiválóbb külföldi bajnokait is meghívták. A footballsport rajongói május 14-én Olaszország és Magyarország válogottjainak mérkőzését láthatják, melyet a magyar amatőr és professzionista álogatottak összecsapása előz meg. Május 1—25-ig lovaspolómérkőzések lesz Margitszigeten. Ugyancsak a Nemzeti Vásár tartama alatt bonyolítják a tavasz legszó nagy atlétikai viads. De ezenkívül is rengeteg más sportesemény zajlik le a Budapesti Nemzetközi Vásár tartama alatt a fővárosban: nelyben képviselve lesz a birkozsport, vívósport, gyephokki, kézilabda, kerékpár, uszás, asztali tenisz és más sportágazatok is.

**Megfelelő ápolás hiányában
öregszünk !..**

Maradjunk a Simon-crémhez hűek, hogy fiatalok és szépek legyünk. Ezen krém megrendíthetetlen világsikere biztosítja a hatást.

Ez a nem zsíros és nem száraz, hanem kívánság szerint nyulékony krém puhává, gyöngédé teszi a bőrt és az arcszínnek fiatalos üdéséget nyújt.

Simon Puder és Simon Szappan használata nélkülözhetetlen a siker érdekében.

CRÉME SIMON
PARIS

A május 9—18-ig tartó Budapesti Nemzetközi Vásárra felutazók tehát a rengeteg színházi, zenei, kulturális események mellett minden igényt kielégítő sportprogramot is kapnak. A vásárigazgatóvány tulajdonosai már május 4-től igénybe vehetik az 50 százalékos utazási vízum és más kedvezményeket.

Május 4-én választják meg a székelyudvarhelyi városatyákat

Székelyudvarhely, április 25.
Körülbelül fél évvel ezelőtt feloszlott a székelyudvarhelyi városi tanács a magyar párti tanácsosok lemondása miatt. Minthogy a belügyminisztérium május 4-re tűzte ki az új választást, a magyar párt vezetősége hosszas tanácskozás után elkészítette azt a névsort, amely a városi tanácsba küldendő tagok jelölését tartalmazza.

A magyar párt teljesen önálló listával indul a választási küzdelemben. A jelölési iven a következő nevek szerepelnek: Soó Gáspár, Csiky Albert, Gönczy Gábor dr., Gyarmathy István, Kálnoky Ferenc, Orbán Endre, Zakariás Miklós, Vargha Béla, Forró Géza, Hínléder-Fels Akos dr., Fischer Béla, ifj. Nagy Dénes, Tiló Ferenc dr., Katona József, Rajk Ferenc, Sándor Attila, Kerestély Gyula, Bogáthy Lajos és Sándor Albert.

Ezzel a listával szemben a polgári blokk, amely magyar és román részről kötött paktum alapján jött létre, a következő listával igyekezik felvenni a választási harcot: Réthy Imre dr., Constantinescu ügyvéd, Barbat György, Jakassy Sándor, Stan Demeter, Muresan János, Barabás Ferenc, Asztalos Dénes, Engel István, Sándor Pál, Dobray Sámuel, Kapcsa Albert, Bató Ferenc, Barabás György, Simon József, Kiss Ferenc, Pálffy Béla és Miklós Elek.

INGYEN

adunk egy precízen járó amerikai patent zsebórát, gy nyörű kivitelben.

Figyelem! Egyetlen „Amerikai kollekció” rendelésénél, amely 44 szigorúan csak szükséges cikkekből áll, ingyen adunk 44 amerikai zsebórát!

- 100 ingeni borotvakész
- 1 alpakka dohány szelence
- 1 óra-éne, dublé, vagy nikkell
- 1 óratok
- 1 dublé gyűrű, gyöngyű kivitelben
- 1 ezüstözött gyöngy nyakék
- 1 elegáns medallion
- 16 különféle a háztartásban szükséges tárgy
- 1 zsebkes két pengével
- 1 dublé kereszt
- 1 praktikus toailette cikk
- 1 dublé gallértű
- 1 szájharmonika
- 2 mandzs- (tagomb)
- 1 1931 évi naplár
- 11 amerikai meglepetés
- 44 drb. nagy értékű cikk összesen

Minden együtt véve csak 215 lej angolís árba kerül, amibe hozzá jön még 30 lej csomagolás és postaköltség. — Megrendelés esetén a fizetés nélkül u.ánvittel küldük bárhová. — Ha a küldemény nem felel meg a fentieknek, úgy pénzt visszaküldjük.

Szorgodon hozzánk le a. bizalommal

GRUPUL AMERICAN
Bucuresti I., Str. Banu Marciu 25.

Sz. 3262

Az előkelő világ
a híres

“EXPRES”
viasszal American Liquid Max

ienycesim:
parkettjét,
butorát!

Indian fe... gyell
Óvakodjunk az utánzatoktól

Hírek

Huszonötezer nadrág

A nők nagyon szeretnek férfiruhába bujni, csak el kell menni egy jelmez-bálba s az ember elcsodálkozik, mennyi kéményseprő, apród, Pierrot, sőt smokingos gavallér és rokokó ficsur akad a nők közt. Divatlapokat böngész az ember s a yachtoláshoz, autózáshoz, golfhoz és lovagláshoz édes kis ruharajzokat lát, amelyek ruháskükből, ha megcsináltatják őket, mint fiatal fiúk tünnek fel a nők. A pyjama divatja is azért olyan népszerű a nők körében, mert tudaleövéleg nadrágos viselet s a mennyire megegyező maskara férfiember számára a női ruha, annyira gyakori az irigykedő felkiáltás a hölgyvilágban:

— Jaj, ha én fiu lehetnék!
No, idén nyáron kitombolhatják majd magukat a nők, nadrággal ajándékozta meg őket a felfordult divat, kis szürke, térdigérő flanel-nadrággal. A flanel-nadrág hordását a férfiak kezdték, halványbarna és halványszürke flanel-nadrágot kezdtek viselni a régi, ugynevezett porcellán-nadrág helyett. Néhány éve tart már az ujjfajta flanel-nadrág-uralom, nagyon praktikus és kellemes a viselet, a szürke és barna flanel nem olyan kényes, mint a fehér, amely most kizárólag hajós-niseletté lépett elő. Tengeren és vízen nem kell félni azoktól az óriási koromszemektől, amelyek városban úgy röpködnek, mint a darazsak, s amelyek ha rátálanak egy-egy ilyen fehér nadrágra, azonnal elindítják a pucráj felé. A szürke és a barna flanel épp ezért teljes sikerrel szerepel már évek óta a férfivilágban s most a hölgyvilág egy részét is meghódította. Angliában ezidén tennisz, gyalogság, tengerparti tartózkodás és általában a szabadban való mozgás céljaira az angol nőtiszabó céh új kosztümöt állított össze, amely szürke, rövid flanel-nadrágból, ujjnélküli fehér jumperből és aranygombos sötétkék kabátból áll. Ez az új divat — noha még igazi aktualitása nem érkezett el — már ma is rendkívül népszerű a brit nővilág ifjabb tagjainak körében és egyetlen nagy angol áruház a múlt héten tavaszi szállításra huszonötezer rövid női flanel-nadrágot rendelt.

Huszonötezer nadrág! Ez annyit jelent, hogy az angol lányok az első igazi meek-end előtt megrohanják az áruházat s a következő hétre már rendelkezhetnek is újabb huszonötezeret a kifosztott bolt, az angol hölgyvilág ifjú tagjai ezidén uniformizozott nyári tengerparti viseletet hordanak majd s a fehér szoknyáskák, amelyek olyan édesen libbentek a tengerparti szellőben, ezidén otthon maradnak a siffonérban.

— A máramarosi zsidóság bojkottálja azt a mozi, ahol antiszemitizmust propagálnak. Máramaroszigetről jelentik: Beszámoltunk arról, hogy dr. Ilea máramaroszigeti elmeorvosintézet főorvos, az Astra-mozi igazgatójának meghívására Catuneanu kolozsvári egyetemi tanár, ismert antiszemita vezér, előadást tartott az Astra-mozgóban, ahol a zsidóság ellen uszított. A máramaroszigeti zsidóság most elhatározta, hogy az Astra-mozit, amely felerészben magánvállalkozás, bojkottálja, mert nem hajlandó támogatni olyan intézményt, melyben ellene agítálnak. — Catuneanu máramarosmegyei körutja egyébként hatósági intervencióra elmaradt.

— A közhangulat Kürten kivégzését kívánja. Düsseldorfból jelentik: Kürten halálraítéltetése kényes helyzet elé állította a hatóságokat s a közvéleményt egyaránt. Németországban tulajdonképpen már évek óta nem történt kivégzés, annak elelére, hogy a halálbüntetés ér-

vényben van. Miután azonban Kürtent nem terjesztik fel kegyelemre, kivégzése elkerülhetetlennek látszik annál is inkább, mert a közvélemény követeli jelen esetben a halálos ítélet végrehajtását.

— Nyomor miat felakasztotta magát egy özvegyasszony. Lugosi tudósítónk jelenti: A megélhetés egyre fokozódó nehézsége és az egyre elviselhetetlenebbé váló nyomor Lugoson is egymás után szedi áldozatait. Tegnap a lakásán felakasztotta magát egy Miksa Katalin nevű fiatal özvegyasszony és mire a házbeliek ráakadtak, már nem lehetett rajta segíteni. A tragikus régi asszonynak egy kis vak gyermeke maradt, aki most apa és anya nélkül áll egyedül a nagyvilágban.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK című alatt a B. L. hétfői számában egy közlemény jelent meg, amely szerint a marosvásárhelyi temetkezési vállalatok durva kegyelestétést követtek el azáltal, hogy egy halottat a korporsóból kiemelték, mivel a gyászoló csaiának nem volt meg a kellő pénze a temetés megrendezésére. A Kiss Testvérek temetkezési vállalata most annak a közlésére kért fel bennünket, hogy a sajnálatos eset nem az ők részéről történt, a botrányt egy másik helyi temetkezési vállalat inscenálta.

★ OLCSÓ PASZKAELADÁS. A brassói izr. hitközség (Árvaház-utca 31. sz.) irodájában a pászka kilonként 15 lejért kapható.

— MÉCS LÁSZLÓ DICSŐSZENTMARTON-BAN. Tudósítónk jelenti: A dicsőszentmártoni római katolikus egyházközség az oltár-egylettel karöltve, tegnap este a helybeli Carpati nagyteremben műsoros kultürestélyt rendezett, amelynek legkiemelkedőbb száma volt Mécs László premonstri kanonok, költő-pap fellépte, aki saját költeményeiből adott elő egy párat, frenetikus siker mellett. Valódi ünneppé avatta az estélyt Mécs László költő-pap fellépte, aki előadott szavataival egy csapásra meghódította Dicsőszentmárton közönségét. Mécs László Dicsőszentmártonba Marosvásárhelyről jött, aki itt tartózkodása alatt gróf Beldi Gergely, a dicsőszentmártoni Magyar Párt elnökének volt vendége.

— Leleplezték a krassómezei adóhivatali sikkasztás tettesét. Oraviczabányai tudósítónk jelenti: Röviden jeleztük tegnap, hogy a krassómezei állami tanítóközpont fizetésének fedezésére elrendelt adóhátrálék-behajtások során a véletlen folytán nagyszabású adóhivatali sikkasztásnak jöttek nyomára a resiczai állami adóhivatalban. A sikkasztás ügyében haladéktalanul bevezették a nyomozást és az ma már a legteljesebb eredményre is befejeződött. A lefolytatott vizsgálat hamarosan megállapította, hogy az elsikkasztott adók összege kevés hiján háromszáz ezer lejéig terjed ki s a sikkasztást egy Diaconescu Sándor nevezett pénzügyi tisztviselő követte el, aki alig három év óta működik a resiczai adóhivatalnál. Diaconescu a resiczai adóhivatal területén az inkasszóval volt megbízva s a beszedett kisebb adóösszegekkel hiánytalanul el is számolt és csak a nagy halakra horgászott. Így az Astra-mozgósízház tulajdonosától 83 ezer, Bauer szállodatulajdonostól 53 ezer s több resiczai kereskedőcégtől hasonló nagy összegű adókat inkasszált be, amelyeket azonban rendszeresen elsikkasztott. Az adófizetőktől, hogy azokat a várakozástól megkímélje, udvariasan beszede az adókönyvecskéket, melyekbe az adóbefizetés megtörténtét pontosan bevezette s a befizetésekről ügyesen kiállított hamis nyugtákat adott. Diaconescu üzemelt a bevezetett vizsgálat már pár óra múlva leleplezte s a sikkasztó tisztviselőt letartóztatták és kihallgatása után átadták az oraviczai ügyészségi fogháznak.

★ MA, SZOMBATON van a munkanélküliek estélye: „Az új földesur”, a Redoutban, este 8 órai kezdettel. Vasárnap délután fél 4 órai kezdettel ugyancsak „Az új földesur” lesz megismételve, olcsó helyárakkal. Mindenki vegyen részt ezeken az előadásokon, mert a részvétellel sok könnyet törölnek le azoknak a gyermekeknek az orcáiról, akiknek szülei, önhibájukon kívül lettek munkanélküliek. — Jegyek 7 órától a Redout pénztáránál kaphatók. Vasárnap délelőtt fél 10 órakor jegyelővétel délutánra a Redout pénztáránál.

— MEGOLTE A VILLANYÁRAM. Tudósítónk jelenti: Edelmán Sámuel 32 éves, százebebi lakos az éjszakai órákban hazafelé igyekezett egylovas szekerekkel, a szomszédos Dálya községből. Már csak kisebb távolság választotta el az otthonától, amikor a hirtelen támadt erős vihar kiszakított egy villanyoszlopot, amely a lovát agyoncsújtotta. A megremült Edelmán leugrott a szekérről és futással igyekezett menekülni a tomboló vihar elől. Azonban alig juthatott száz méternyire, az orkán újabb villanyoszlopot csavart ki és a zuhanó drót leütötte a menekülő embert.

Ugy találtak rá a reggeli órákban, amint holtna, megszenesedett kezével a gyilkos villanydrótot fogta.

— Hamis utlevélgyár működött Kolozsvárt. Napokkal ezelőtt a legnagyobb titokban vizsgálat indult meg Kolozsvárt egy hamis utlevél-üzem leleplezése ügyében. Ma ebben az ügyben letartóztatták Moskovits Hermann ügynököt. A rendőrség a hamis utlevelek ügyében nem ad ki egyelőre felvilágosítást.

— Gyufával játszó gyermekek tüzet okoztak egy bányai községben. Bányai tudósítónk jelenti: Kevés hiján katasztrófális arányu tűz pusztított Gátalja községben, ahol gyufával játszó gyermekek felgyújtottak egy szénaboglyát. Mielőtt a tüzet észrevették és eloltották volna, a gyorsan terjedő lángok belekaptak a községi istállóépületekbe s azokat a bennük felhalmozott takarmánymennyiséggel együtt negyed óra alatt hamuvá égették. A gyufával játszó gyermekek által a községnek okozott kár hozzávetőleges becslés szerint kétszáz ezer lejre rug.

— SIKKASZTOTT ÉS MEGSZÖKÖTT A SZIBÉRIAI GARNIZON EGYIK EPIZÓDFIGURÁJA. Szopronból jelentik, hogy Dux Béla közismert soproni kereskedő 15.000 pengőt sikkasztott s azután nyomtalanul eltűnt a város területéről. A rendőrség feltételezése szerint Dux Bécsbe szökött s ezért nemcsak a magyar, hanem az osztrák rendőrséget is értesítették szökéséről. — Dux Béla szenvedélyes kártyázó volt. Ebben a minőségében már régen bevonult a „halhatatlanságba”. Markovics Rodion róla mintázta a Szibériai garnizon egyik epizódfiguráját s regényében népszerűen szerepelteti egy elkeseredett kártyacsata leírásánál. Dux Béla kártyaszüvedélye megmaradt a békeállapotban is és az élet most a Szibériai garnizon izgalmas fejezetét átírta: szürke és rövid rendőri hár, körözö levélle. S Dux ur, a romantikus regényhős, aki nagy szenvedéllyel lapozgatott az ördög bibliájában, lezúllott — börtöntölteléké.

— Ischiásnál egy pohár természetes Ferenc József keserűviz reggel éhgyomorra véve előmozdítja a gyomor és a belek működését s könnyű székletet biztosít. Orvosi tapasztalatok dicsérik a Ferenc József viz azon kitűnő hatását, amelyet vese-, hólyag-, prostata- és végbélbajoknál is kifejt. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— A CFR áthelyezés esetére visszaadta alkalmazottainak a megvont ingyenes szállítási kedvezményt. Ismeretes, hogy a Vidrighin-féle szükmarku takarékosági politika a CFR-nek hozzánemértésből és rossz gazdálkodásából eredő súlyos deficitjeit az amugy is gyengén fizetett alkalmazottai bérén akarta bevalalni, megvonván tőlük minden kedvezményt, amit azelőtt élveztek. Így állott elő az az egész világon példátlan helyzet, hogy ha egy vasutat Erdélyből Beszarábiába, vagy Moldovába áthelyeztek, butorainak szállítási költségeit meg kellett fizetnie a vasútnak. Most az új rezsim belátta ennek a helyzetnek lehetetlen voltát és Vidrighin rendeletét hatályon kívül helyezve, elrendelte, hogy jövőber a CFR személyzete — akár szolgálati érdekből, akár az illető kérelmére, akár fegyelmi uton történő áthelyezések, nyugdíjazás, vagy új kinevezés esetén ingyenes utazási kedvezményben részesüljön, — úgy a maga, valamint családtagjai és háztartási alkalmazottai részére is. A rendelet a vasutasság körében érthető megelégedést keltett.

★ „EREVAN” szőnyegszövő-gyár. (Braila, Str. Sft. Constantin 27.) brassói kiállítása, újabb nagy készlet érkezett. Miután a kiállítás már csak öt napig tart, az árakat leszállítottuk négyzetméterenként 1800 lejre. Ne mulassza el az alkalmat, keressen fel bennünket, vételkötelezettség nélkül. (Kolostor-utca 36.) M. Abrankian.

Modern kultúrétünk jelensége a chronikus székrekedés. Orvosi tanácsra vegyen be este 2–3 szem Artin dragéet és a reggeli normális ürülésnél eszébe sem fog jutni, hogy hashajtót vett be.

— Nagyváradon elköszönt az „Erdélyi Szikra” című munkásságot. Nagyváradról jelentik: Néhány héttel ezelőtt „Erdélyi Szikra” címmel a Dolgozók Blokkja lapot indított meg Nagyváradon. A lap rövid idő alatt nagy népszerűségre tett szert a munkásság táborában, mig-nem a tegnap megjelent negyedik számot az ügyészség inkrimálta és elköszöntette.

„DIANA“-fürdő

Szent János-utca 27.
Értesítj a t. közönséget, hogy
gőz- vagy kádfürdő
pihenővel együtt
gyógymassázs, vagy pedikűr
LEI 35
LEI 15

★ HITELINFORMÁCIÓ NEM ELEG, karakterét is ismernünk kell annak, akivel üzleti összeköttetésbe lépünk, hogy a veszteséget elkerülhessük. Kézírásról pontos elemzést készít 100 lejért Schneider J. grafológus. n. Brassó, Süd-utca 4. szám.

★ SOK ÉVES tapasztalataimat, valamint a Franciaországban, Angliában, Németországban és Svájcban szerzett legjobb bizonyítványokkal, 2289—A. sz. 1931. április hó 1-én kelt miniszteri engedély alapján, megnyitottam Brassóban az első és egyetlen hatóságilag engedélyezett autózóvezető-iskolát. Állandó kurzusok. Jelentkezni lehet napoként: A. Ziegler, okleveles pilótánál, Brassó, Hosszu-utca 14. szám.

★ PILÓTAISKOLA 19 és 35 év közötti hölgyek és urak részére, valamint katonai repülőknél is. A kurzus 8–10 hétig tart, amelynek a végén hatóságilag vizsgáztatnak a résztvevők. Tandij 20.000 lej, ami előre lefizetendő, vagy bankletétbe helyezendő. Műrepülések. Megtekintő repülések a környéken, utasokkal. Repülő-taxi hosszabb utakra. Bővebb bet. dipl. pilot Albert Ziegler, Brassó, Hosszu-utca 14., vagy pilot G. Rózsa, Rupea.

★ ERDÉLYI GYERMEKEK UDULÓTELEPE A SEMMERINGEN! A kolozsvári Montessori-óvoda vezetőnöje, Hamburg Szerén a bécsi Montessori intézet vezetőnöjével a Semmering egyik legszebb pontján, bécsi és erdélyi gyermekek részére üdülő telepet létesít július és augusztus hónapokra. Résztvehetnek 6–14 éves egészséges gyermekek, akik csoportosan július, illetve augusztus elején Kolozsvárról indulnak Hamburg Szerén kísérete mellett. A telep vezetése a Montessori nevelési elvek alapján történik. Szabadjáték, könnyű sport, kirándulások a környékre, Bécs megtekintése szerepelnek a programmon. A társalgási nyelv a bécsi résztvevőkre való tekintettel, kizárólag német és így kitűnő alkalom a német nyelv elsajátítására. A telep és konyhája kiváló bécsi gyermek-specialista orvos ellenőrzése alatt fog állani és az iskolaév alatt legyengült gyermekek szellemi és lelki felkészítését, valamint testi kondíciójuk feljavítását előzoja. Résztvételi díj kollektív utlevéllel, vízumdíjakkal és utiköltségekkel együtt előreláthatólag két hónapra, (július és augusztus), 15.000 lej és egy hónapra, (július, vagy augusztus), 9000 lej. Jelentkezések Hamburg Szerén Montessori-intézetében, Kolozsvár, Str. Elisabeta 16., ahol bővebb szóbeli, vagy írásbeli felvilágosításokat is nyújtanak.

50% vasúti kedvezmény Kolozsvárra és vissza

„Milyen legyen az otthonom?”

kiállításra, április 29-től május 10-ig. Igazolványok az összes menetjegyrudáknál.

BILLES & Co. utóda

Központ: **NAGYSZEBEN** Fiók: **BRASSÓ**
Reg Ferdinand-tér 18. Reg Carol (Kapu-u.) 9

Női és férfi tavaszi ujdonságok valamint gyapjú takarók és szőnyegek gyári lerakata. E 287

Olcsó napiárak!

A közeledő építkezési szezonra legolcsóbb napiáron szállított:

traverzetek,
betonvasat,
falkötővasakat,
mennyezet nádat,
kátránypapírt,
szigetelő lemezt,
drótszeget,
karbidot,
és mindanfajta vasáru

Fröhlich Károly & Comp.

vaskereskedés,
BRASSÓ — Hosszu-utca 30 sz.

Kézi bogozásu
(Perzsa)

Axminster-
Inte Velour-

Szőnyegek

Csak rövid ideig!

Ritka alkalom!

Nagy szőnyegraktárunkat lecsökkentitük s ezért a raktáron levő szőnyegetek

mélyen leszállított árban adjuk el

Most van itt az alkalom arra, hogy kéz bogozásu, a valódi perzsákkal egyenértékű szőnyegekhez olcsón hozzájusson. — Győződjön meg a közöltekről cégünknel

Tellmann & Wocet

Brassó, Buzasor 8.

Boucle-

Kidderminster-

Harlem-

Szőnyegek

Közgazdaság

Ujabb két nagy fizetéseképtelenség

A „Cehoslovakia” bukaresti textilcég és a Banca Comerfului Ploesti

Bukarest, április 25.

Bukaresti gazdasági körökben újabb két nagy fizetéseképtelenség tartja izgalomban. Az egyik fizetéseképtelen cég a Bukarestben hatalmas textilüzettel rendelkező „Cehoslovakia”, ennek passzívja 20 millió, aktívja pedig 18,5 millió lej és hitelezőinek 60 százalékos egyezséget ajánl.

A másik nagy fizetéseképtelenség Ploesti-ben történt, ahol a Banca Comerfului

pénzügyi szűntette be a kifizetéseket. A bank által a kényszerégyezségi kéréshez beterjesztett vagyonkimutatás szerint az aktiva 113 millió lej, a tartozások összege ezzel szemben 85 millió. A betéteseknek és hitelezőknek a bank első évben fizetendő 20, a második évben pedig fizetendő 40, összesen tehát 60 százalékot ajánl fel.

A ploesti bank alapítókéje a tartalékokkal együtt 28 millió lej volt.

Juniusban kezd meg a svéd társaság a romániai utak újraépítését

Ebben az évben mindössze 65 km. utat fognak burkolni

Bukarest, április 25.

Tegnap a román fővárosba érkeztek a svéd utépítési társaság, a Svenska Vagnfabrik AB megbízottai, hogy a román állammal kötött megállapodás alapján megkezdjék az utépítés előmunkálatait. A megállapodás szerint tudvalevőleg a svéd társaságnak hat év időtartam alatt mintegy 750 kilométer hosszú-

ságu utvonalat kell ujjaépítenie Romániában.

Az első utovnal ujjaépítési munkálatait, amint megbízható helyről értesülünk, junius elsejével megkezdik. Ez az utovnal Bukarest—Ploesti és Szinaja körül néhány kilométer lesz. Az idén mindössze 65 kilométernyi utat fognak burkolni és az intenzívebb munka jövő tavasszal fog megindulni.

A cementgyárak becsapták Manoilescu minisztert

23.300, vagy 21.000 lej a cement ára?

Brassó, április 25.

A B. L. tegnapi száma hírt adott arról, hogy Manoilescu miniszter befejezte a régen huzódó tárgyalásokat a cementkártyával az árak leszállításának érdekében. A tárgyalások eredményeként arra kötelezték magukat a cementgyárak, hogy

a cement árát az eddig 21 ezer lejről 2500 lejjel leszállítsák.

Ebben az esetben a cement ára 19.500 lej volna.

Ezzel szemben: kezeink között van az egyik cementgyár számlája, amelyben a

gyár április 21-ével egy nagyobb cementszállítmányról állított ki. Ebben a számlában a cement ára 23.300 lejben van feltüntetve az ár.

Ebből az következik, hogy vagy a gyár csapta be a vevőjét, mert 21 ezer helyett 23.300 lejben adta el a cementet, vagy pedig Manoilescu minisztert vezették félre, amikor a kártya tagjai 21 ezer lejben tüntették fel a cement árát.

Most már jó volna tudni: melyik árból fogják a gyárak a 2500 lejes redukción alkalmazni?

A feketeszesz-kormány öröksége

Teljes káoszt hagyott maga után a minisztériumban Teianu pénzügyi államtitkár

Minden döntési jogot a maga kezében tartott. Az illegális kinevezések és előléptetések légiója jellemzi a Teianu-rezsime

Bukarest, április 25

A Jorga-kormány elhatározta, hogy megkezdje a szeszügy kivizsgálását.

A feketeszeszüggyel kapcsolatban szakörökben egyre élesebb kritikákat lehet hallani a pénzügyminisztériumban dúlő höngő állapotokról. Különösen súlyos dolgokat rebesgetnek azóta, hogy Teianu államtitkár eltávozott állásából és így jobban bele látni abba a dzsungelbe, amelyből a feketeszesz világraszóló pánamája is megszületett. A szakvélemények szerint

még két évvel ezelőtt a pénzügyminisztérium az állam legrendesebb szerve volt, amely hivatásának megfelelő lelkiismeretességgel vigyázott a kincstár érdekeire, azóta azonban a dezorganizáció útjára kallódott és azzal a veszéllyel fenyeget, hogy teljesen szétszállik az állam pénzügyi szolgálata.

Az eltelt két év alatt az egész pénzügyi organizmust aláaknázták és destruálták.

A protekció-rendszer

Nem volt más ur a pénzügyminisztériumban, csak Teianu. Az ő egyeduralma alatt a kinevezések és előléptetések sora történt meg a köztisztviselői törvény teljes figyelmen kívül hagyásával. Akadémiai végzettségű embereket gyakorno-

kokká nevezett ki, viszont kereskedelmi iskolai végzettségű emberekből osztályfőnökök lettek. Az előléptetéseket is szimpátiák szerint — argó nyelven: pofára — csinálták.

Egy regáti magántisztviselőből, aki az

előtt soha állami szolgálatban nem volt, miután illegális uton az előírt vizsgára bocsátották, egyszerre pénzügyigazgatót csináltak és ráültették régi, érdemes és mellőzött tisztviselők nyakára.

Évtizedes munkában és becsületben megőregedett tisztviselőket a régi rangosztályban hagytak, ugyanakkor másokat egymásután kétszer-háromszor is előléptettek, átugorva több fizetési osztályt és fokozatot, egyszerű magánkérvény alap-

És az eredmény?...

A külső tisztviselőket nagyon mostohán kezelték a minisztériumban. Ha valamelyik vidéki főhivatalnok Bukarestbe utazott szolgáti ügyben, napokig nem fogadták és ezalatt otthon, a hivatalában megállt a munka. Régen az volt a tradíció, hogy először ezeket a vidéki vezetőket fogadják és intézzék el, csak utoljára, vagy egyáltalán nem az interveniálók. Ez a tradíció Teianu alatt megszűnt és helyébe az a szokás jött, hogy

protezsált osztályfőnököcskék adtak ki parancsokat vezérfelügyelőknek, a hierarchia és a józslás szabályainak megsufolásával.

Ennek a rendszernek a következményeit az egész ország látta és ma is látja. Hogy csak egyet említsünk: itt van a

ján, amelyet valamelyik hatalmas protektor nyújtott be az előírt formalitások elhanyagolásával.

A törvényes előléptetési bizottságot hat hónapja nem hívták össze, ennek ellenére ezalatt az idő alatt száz és száz kinevezés, előléptetés történt. A kinevezési s előléptetési határozatokat a kijárók kezébe adták anélkül, hogy a személyzeti osztályt legalább értesítették volna a beállott változásról.

Igy nőttek ki valósággal a földből az új inspektork, pénzügyigazgatók és más főtisztviselők, akikről a minisztérium illetékes osztálya nem is tudott. Az így kezelt előléptetések és kinevezések miatt — mert hiszen a protezsáltak kinevezésével mindig kiturkalt valakit a helyéről —

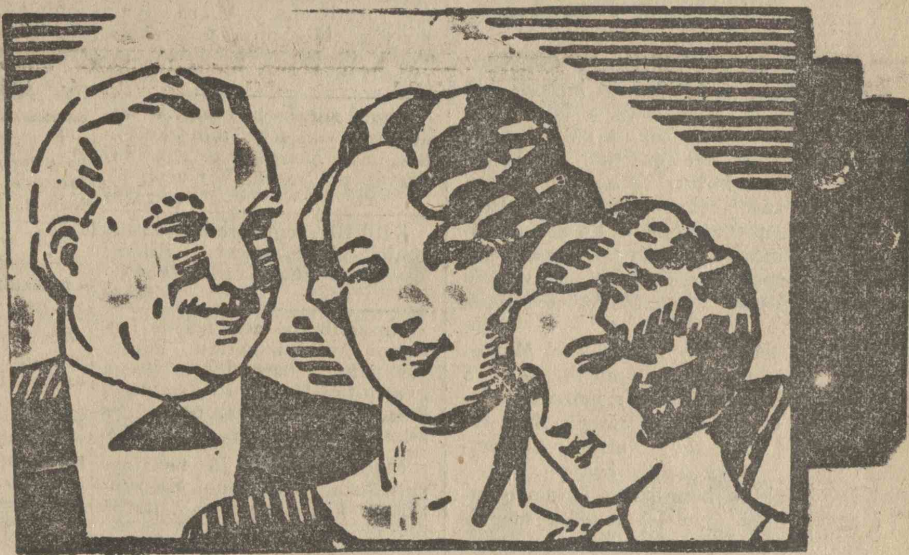
a tisztviselők százait sétáltatták az ország egyik végéről a másikig a gyakori áthelyezésekkel, amelyekre semmiféle elfogadható indok nem volt.

Óriási összegeket költöttek el ezen a réven.

feketeszesz sötéten hömpölygő bünáradata, amely csakis ilyen gazdálkodás mellett nőhetett olyan nagyra, hogy szinte elnyeléssel fenyegette már az egész országot.

— TAVASZI ORSZÁGOS VÁSAR KARÁN SEBESÉN. Karánsebesi tudósítónk jelentése. A karánsebesi tavaszi országos nagyvásárt, amely a multban egyike volt a Bánság legélénkebb vásárainak, április 30, május 1 és 2-ik napjain fogják megtartani. Az országos vásárral kapcsolatban állatvásár is lesz, amelyre az állategészségügyi hatóságok mindenféle állat felhajtását engedélyezték, mint hogy a járásban nem uralkodik semmiféle járványos állatbetegség. A vásár elé különösen az állattenyésztő gazdák körében, nagy várakozással tekintenek.

Boldog és egészséges család

Nagy román siker!

Ezer, meg ezer szenvedő és beteg megszabadult a vérszegénység karmaiból.

A Vinul Tonic erősítő és élénkítő hatása, Constantin Chihăescu csodás találmánya, amelyet joggal életelixirnek nevezhetünk.

Az életkor nem fontos, 15, 30, 60, sőt 80 éves korában is a Vinul Tonic egyformán erősítő hatással bír.

A Const. Chihăescu-féle Vinul Tonic nem a régi receptek szerint készül, hanem szerencsésen összeállított arzén-foszfor kombináció. Ez az erősítő bor tartalmazza továbbá a Gabon dió (Streculia Acuminata) friss, éltető nedveit is, valamint Chinchonát és Calyssaist is, a malaga bor ismert erősítő alkotórészeit, amelyek utólráhetetlenek és más szer által nem pótolhatók. A Vinul Tonic tíz éves, valódi, legkifűnőbb malaga borral készült.

A tudomány mai állása mellett lehetetlen erősebb és hatásosabb tanikus erősítő szert összeállítani, mint a Chihăescu-féle Vinul Tonic, amely valódi életelixir.

A Chihăescu-féle erősítő-bor ellentállónak teszi az ideges szervezetet, szaporítja a vörös-vérsejteket, fokozza az étvágyat és élénkíti az emésztést.

Ezzel az erősítő-borral a legkifűnőbb eredményeket érhetjük el olyankor, amikor a szer-

vezet betegség, vagy a mai kor tufeszített idegőlk munkája következtében leromlott és erősítésre, feljavulásra szorul.

Azonnali hatás mutatkozik a vérszegénység minden stádiumában, idegesség esetén, kezdő dő tuberkulózisnál és korai öregedésnél.

Nagy forráság esetén a Vinul Tonic Chihăescu hűsítő szernek szolgál és szódavízzel, vagy bor vízzel keverve, nagyszerűen oltja a szomjat.

Másik hatásos alkotórésze a kinin, a lappange láz legjobb ellenszere, mely nagymértékben szaporítja a vörös vérsejteket.

A Vinul Tonic forgalombahozatalát engedélyezte a legfelsőbb egészségügyi tanács, 41909 számú rendeltével, 1909. október 24-iki kelettel, — ami a legszebb eredmény, tekintettel arra, hogy ez a kitűnő belföldi preparátum ily módon 21 éves sikeres multa tekinthet vissza.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Dr. I.

Iskolák Egyesületek

* A BRASSÓI IZR. NŐEGYLET folyó hó 27-én, hétfőn délután 4 órakor a hitközség tanácstermében tartja rendes közgyűlését, a melyre a tagokat ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.
 * A BRASSÓI SZÉKELY TARSASAG pék, mészáros, szabó, asztalos, cipész, csizmadia, kovács, fodrász (borbély) iparra keres tanulókat. Levélbeli megkeresések József Domokos főtitkárhoz intézendők, Kálvin János-utca 3. szám. Válaszbélyeg.
 * ESPERESI VIZITACIÓ lesz a brassói unitárius egyházközségben folyó hó 26-án, vasárnap. Dél előtt 9 órakor közgyűlés a református tanácssteremben, 11 órakor istentisztelet, amelyen a szolnoki szolnoki vizsgálószerzők tagjai végzik.
 * VALLÁSOS ESTÉLY. Az unitárius egyházközség folyó hó 26-án este 6 órakor a magyar evangélikus templomban vallásos estélyt rendez, az esperesi vizsgálattal kapcsolatban, amelyen a vizsgálószerzők részéről dr. Szent-Iványi Gábor f. ü. gondnok, Végh Benjámin esperes és Benedek Gábor egyházközi jegyző szerepelnek, továbbá Bálint Mihály énekeszám-mal, Machold F. és társai zenészámmal, Nemes N. Mártha és ifj. Szabó Sámuel szavallat-al egészítik ki a nívós műsort. Bezárót Nemes N. Elemér mond. A híveket és érdeklődőket szívesen látja a rendezőség.

Sport

A marosvásárhelyi pályauzsora

Marosvásárhely, április 25.
 A közvélemény elé kívánczik az a súlyos sérelem, amely a marosvásárhelyi sportegyesületeket a pályahasználatról járó súlyos anyagi megterheléssel érte.
 Közlöttük röviden, hogy egyéni akciók következményeképpen, — létesítettek egy sportpályát, amely ugyan még ma sincs készen, de azért a szemfüles és kizárólagosan üzleti alapokra helyezkedő „vállalkozók” máris hatalmas összegeket követelnek a marosvásárhelyi egyesületektől pályadíj címén.
 Az Erzsébet ligeti sportpálya, — évtizedeken keresztül az MSE tulajdonát képezte. — Most, hogy az MSE feloszlatta a labdarúgó szakosztályát, azzal adta vissza a pályát a városi tanácsnak, hogy azt építse fel és kizárólagosan házikezelsében tartsa. A városi tanács ennek a kategórikus és ránézve felrítlen közelező utasításnak éppen az ellenkezőjét cselekedte. Kiadta a pályát a Targumuresi districtulnak, amely intézménynek a vezetői kizárólagosan „Mures” vezetőkből tevődnek össze.
 Ezek az urak most úgy képzelik el Marosvásárhelyen az „egyetemes” sportot, hogy a maguk üzleti számításaihoz fog igazodni Marosvásárhelyt öt egyesület, s amennyiben erre hajlandóságot nem mutathatnak, az esetben nincs sport.
 Amint informálnak bennünket, a marosvásárhelyi egyesületek együttes lépések megtételére készülnek ezzel a sportterrorral szemben és meg vagyunk győződve, hogy nem eredménytelenül. Egy sportcentrumban, ahol kb. ezer footballista és átlagban három ezer sportember érdekeiről van szó, ma az a helyzet, hogy a csapatoknak nincs hol trenirozni, mert egyetlen treningrészter lejt szednek el a pályavezérek, a meccsnapok még ma sincsenek kisorsolva, egyetlen meccsért 2500 lej akarnak beszédni a rendező egyesületektől. Itt meg kell mozdulni a városi tanácsnak és minden érdekelt intézménynek, ha csak nem akarják egy évtizedes multtal rendelkező sportváros aktivitását végérvényesen lehetlenné tenni.

PISKI: Piski CFR—Dévai 4. Grániceri 4:2 (2:0). Barátságos mérkőzés. Bíró: Petric.
 — KIRÁNDULÁS A MAGURÁRA. A Brassói Turista Egyesület folyó hó 26-án, vasárnap, a Magurára rendez kirándulást. Indulás reggel 8 óra 30 perckor a bertalani állomásról. Utrány: Zernest—Magura—Töröcsvár. Vezető: Vágner Ödön.
 ♦ Ausztriában szigorúan büntetik ezután a sportszerűtlenül viselkedő footballistákat. Bécsből jelentik: Az osztrák labdarúgószövetség legutóbb megtartott elnökségi ülésén behatóan foglalkoztak a mindjobban elburjánzó sportszerűtlenségekkel, melyek a közönséget elriasztják a footballmeccsek látogatásától. Gyakori szokása a játékosoknak, hogy veszélyes

helyzetekben kézzel üti le a labdát. — Szabadrugás előtt pedig elrúgják a labdát, hogy míg az ellenfél valóban hozzájut a szabadrugás nyújtotta előnyhöz, a büntetéssel sújtott csapatnak ideje legyen védelembe vonulni. Az osztrák szövetség igen helyesen mindkét eljárást sportszerűtlennek minősítette és szigorú utasítást adott a bírónak, hogy kétszeri figyelmeztetés után az ismételt vétő játékos kiállításal büntessék. Az osztrák szabálymagyarázatot érdemes volna Romániában is alkalmazni.

♦ A budapesti teniszverseny első napja. Tudósítónk jelenti: A Budapest-margitszigeti Center Courton ma délután megkezdődött a MAC és a Club International de France közötti teniszverseny, amelyet a Dawis-cup rendszer szerint bonyolítanak le. Az első nap első mérkőzésén Kehrling három szettben 6:4, 7:5, 6:3 arányban verte Merlint. A második meccset Cochet francia világbajnok nyerte a magyar Takácsal szemben, 6:3, 6:3, 8:6 arányban. A verseny állása az első napon 1:1.

Végkiárusítás Bologna Emil cégnél, Brassó, Buzasor 1.

Gyapju Cascha szövet	Lei	160
Gyapju női szövet	”	120
3 mtr. Fresco férfi szövet 1 öltöny	”	250
Női gyapju mellény	”	225
Floor férfi sockni	”	36
Double gyapju szövetek	”	350
Abrosz Damaszt 140 cmtr	”	80
Damaszt asztalkendők	”	25

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétele-eladás

RÉGI BUTOR és régi ablakok, valamint egy bicikli eladó. Brassó, Mester-ucca 7. 12656

Modern ház: 3 szoba, konyha, fürdőszoba, kamara, nyári konyha, fűtőkamra, nagy kert, eladó. Brassó, Felső-Fővény-u. 15. 12649

Eladó sürgősen, elutazás miatt egy verseny motorkerékpár, alig használt és egy új varrógép. Brassó, Vár-ucca 38. 12751

KISEBB cukrászda olesón eladó. Ajánlatokat Rudolf Mosse irodába Arad, kérünk. 12744

Haszonbérbe adó május 1-re fagymentes vizimalom, félmagos örlésre berendezve, hozzá gyapjufésülő. Cím: Zsigmond Béla, Csikdánfalva, posta és állomás Carta. 12756

Eladó 930 MAV jó benzines garnitúra. Kósa János Káson-ujfalva. Csikmegye. 12753

Nagy „Singer” férfi varrógép eladó. Brassó, Hosszu-ucca 16. sz. 12752

Használt jó állapotban levő lukszusautót lehetőleg új típusu Fordot, megvételre keresek. Ajánlatokat Karácsony Géza cukorkagyár, Sftgheorghe. 12754

Allást keres

Papir és könyvszakmában perfect alkalmazott állást keres. 29 éves jelígre. 12672

Urileány házzvezetőnői, társalkodónői állást keres, jobb uriháznál. Mindenhez ért. „Azonnal jelígre.” 12712

Lakás

Három szoba, konyha, fürdőszoba, kamra, május elsejéig kiadó. Brassó, Vöröskut-ucca 17. 12729

Szoba és konyha május elsejére kiadó. Brassó, Dupa Iniste 9. 12735

Lépcsőházi bejárta elegáns butorozott uccai szoba május 1-re kiadó. Brassó, Egres-ucca 7 (11) földszint. 12747

Allási nyer

Egy gránitterazsólapp készítő és csiszoló szakmunkást alkalmaznék. Ajánlatok Kiskos Antalhoz, Targul Sacusec. 12752

Női szabósegédet vagy férfit szabósegédet felvesz Csákány nőiszabó. Brassó, Kapu-ucca 13. sz. 12748

Elsőrendű ESZTERGÁLYOST azonnal felvesz Hausmann autójavitó-műhely. Brassó. 12746

Keresek fogász-asistent (női) prim operateurt, jömegjelenésűt. Dr. Goldenberg, Moreni-Prahova. 12758

Szakácsnőt keresek, ki a főzésben perfect és a háztartás minden ágában jártas. Bővebbet Flagner cukrászdában, Brassó. 12734

Véoves

8—10 éves teljesen árvalányt felnevelne egy idősebb nyugdíjas házaspár falun. Leveleket „Arva” jelígre a brassói kiadóba kérek. 12728

Próba szerencse jelszóval én is megkísérlem ezuton komolyan nő-szülni óhajtó ur ismeretségét megkeresni. Földbirtokos, 22 éves keresztény leány vagyok. Hozományom 100 hold földbirtok és egy millió készpénz. Az emberek nagyon csinosnak mondanak, az ismerkedésre ezt az utat csak azért választom, mert vidéki helyen ismeretégem nincsen. Nem tartok igényt arra, hogy jóvendőbelim vagyonos vagy előkelő társadalmi állásu legyen, de csak biztos egzisztenciával rendelkező ur jöhet számításba, ki zárólag olyan uriember közeledését kérem, ki diskreditóban teljesen megbízható és komolyan gondolkodik a házasság gondolatával. Teljes című és személyleírás levelet „Barna” jelígre a kiadóba kérem. 12265

Kiadó szoba konyha.

Kut-ucca 38. 12727

Szép nagy butorozott szoba kiadó. Brassó, Vár-ucca 63. 12704

KÉTSZOBAS. fürdőszobás lakást keresek, lehetőleg központi fekvésűt. Cím a lap szerkesztőségében. 12753

Mélyen mezsomorodott szívvel tudatjuk, hogy a jó férj, önfeláldozó apa, fiu és testvér

Pellegrini Mihály

pén eken hajnalban, 42 éves korában, hirtelen elhunyt. Hült tetemeit f. hó 26-án, vasárnap d. u. 3 órakor, a pos aré i róm. ka h. emető kápolnájából fogjuk örök nyugalomra helyezni.

Emléke legyen áldott!

Brassó, 1931 április 25.

özv. Pellegrini Mihályné, felesége
 Pelle rini Józ ef, fia
 özv. Pellegrini Józse né, édesanyja
 Dr. Litera Károlyné
 sz. Pellegrini Elvira, testvére

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV
 No. 9231—1931. Serv. silvic.
 FELHIVAS

Brassó város összes egyletei és iskolái ezen nel felhivatnak, hogy folyó évi április hó 31. ig ezen polgármesteri hivatalnál kérvényt adjanak be, amelyben 2—3 nap nevezendő meg, amelyen a nagy, vagy a kis „Hontérus” telen ezen év folyamán majálist óhajtanak rendezni, hogy a terület a lehetőségig igazságsan beosztható legyen.
 Brasov, la 21. Aprilie 1931.

Primar, Secretar General
 Cuteanu m. p. Socaciu m. p.

Seful serviciului:
 Ing. J. Albrich m. p.

Minden este
Jazz és Tangó-Band
Európa kavéházban
 Brassó, Kolostor-utca 7.)
 Glausius Tibor hírneves zeneszerző vezetésével. — Ha táncolni és jól mulatni óhajt, okvetlenül ott legyen.
 Cara man a la Pilsen
 spec.ális sör, poharanként

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Specíálsan berendezett autó-rugó üzem
 Kész rugók raktáron. Javitások gyorsan készűnek. — Rugók a legújabb módszer szerint ruányosítottanak
 Mélyen leszállított árak!

Eladó o cson egy kétemeletes
 Brassóban, Vár-ucca 10. sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan rajta evő épületekkel 16 lakrészsel. Brassó, Honvéd-u. 16 sz. alatt.
 Egy 3 keretes gőzfűrészes komplet berendezés 1 bérheadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3—4—5—600 m² nagyságúak 20 mtr utcai front-al, Brassóban, Kut-ucca és Honvéd-utca átmenetnél.

Ingatlanok és p rcellák részeltize és m illet is kaphatók. Egyes tételek külön-külön is eladók. Tudakozódni Brassó, Vasul-u. 70. sz. a.

Megnyitási engedmény április 30-ig

„HFGU”

HERMANN GUST

Foto- és Sportáruházában
 BRASSO,
Kolostor-utca 1.

TENISZ

-labdák Lei 45 -161
 -ütők 500 -161
 felszerelések legolcsóbban
GELLER sportüz'etében
 Brassó, Str. Reg. Caról (Kapu-u.) 36
 Egyesületi tagoknak 10% engedmény.

B. L. Kocsis Béla

A BRASSOI LAPOK nyomdavallalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratu Traian 1 (Halmágyi Pál) — Dés: Str. S. Barnușu 10 (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2 (Balogh Géza), telefon 17 Hunyad- és Alsófenermezyek részére **Kolozsvár:** Str. Dubă-arior 7. (voit Timár-ucca) (Neumann Ignác) — **Marosvásárhely:** Sztygörgy-u 6 (Szabó Jenő). — **Majyszeben:** Str. Furaulu 13. Szigetváry László) — **Nagyvárad:** Str. Nic Jia 32 (Szabó Gyula) — **Szatmár:** Papp Géza-utca 15. (Kertész László) Szatmár- és Marosmegyék részére — **Szilágysomlyó:** (Helperin Ernő) — **Te nasvári:** Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25 (Danes József.)

Megbízások ielvétele és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljósosítva: Batrha Géza Dán Dániel, Nádas Jenő, Gerő Sándor.